

JUDr. Václav Vondrák, (*6.6.1880 Semiduby, †4.7.1962 Santiago de Chile)

Volyňský zemský poslanec dr. Václav Vondrák dal hned na počátku války k dispozici českému odboji místnosti ve svém domě ve Vladimířské ulici v Kyjevě. Podílel se na organizování České družiny a svou péčí o české zajatce z rakousko-uherské armády vytvářel předpoklady pro jejich pozdější vstup do československých jednotek. Jeden z ruských Čechů, pozdější brigádní generál Mikuláš Číla, který znal Vondráka již před válkou, vzpomínal na své setkání s ním v České družině v roce 1914: "Byl jedním z nejhorlivějších a nejčinnějších pracovníků československého odboje na Rusi. Nezklamal ... vykonal spoustu organizační, vnitřní práce, byl všude, kam povinnost kázala mu jít... Zejména v ohledu diplomatickém měli jsme v něm nenahraditelnou sílu. Mnohokrát přicházel k nám, řadovým vojákům; vyptával se, usuzoval, pozoroval; získával zprávy a poznatky, pomáhal a měl radost ... Když jsme byli na frontě, v bojích, přijížděl k nám; co mu kolikrát bylo vyslyšeti stesků ... Vondrák byl všude, byl ve svém živlu, bystrý a nezdolný ve své pracovitosti a energii." Byl to dr. Vondrák, který opatřil u náčelníka štábu Kyjevského vojenského okruhu gen. N. A. Chodoroviče prostory v Michajlovském klášteře v Kyjevě pro umístění České družiny. Jezdil do stavky (hlavního stanu) vrchního velitele, pobýval ve stavce Jihozápadního frontu, cestoval do Petrohradu, aby docílil zrušení různých omezení týkajících se rakouských občanů, úlev při poskytování ruského občanství a urychlení organizace československého vojska. Téměř všem jeho přáním ruské úřady vyhověly. Na moskevském I. sjezdu Svazu českých spolků na Rusi v únoru 1915 byl Vondrák zvolen předsedou vojenské komise. Z tohoto titulu přistoupil k náboru zajatců do závodů pracujících pro obranu. Měl to být politický čin, jímž se Rusku měla ukázat účinnost české pomoci. O rok později — na kyjevském II. sjezdu Svazu československých spolků v dubnu-květnu 1916 — byl dr. Vondrák zvolen předsedou této vrcholné české a slovenské organizace v Rusku. V srpnu 1916 podepsal tzv. kyjevský zápis s místopředsedy Československé národní rady v Paříži Josefem Dürichem a Milanem Rastislavem Štefánikem, podle kterého se vojenské a diplomatické záležitosti Čechů v Rusku staly součástí diplomaticko-politické akce, za kterou odpovídala Masarykova Československá národní rada. Vondrákovo funkční období 1916-1917 bylo spjato s rozpory mezi tzv. kyjevským vedením a petrohradskou skupinou kolem předchozího předsedy B. Čermáka. Odlišné názory, jak uváděl jeden z příslušníků petrohradské skupiny Bohdan Pavlů, však nevyplývaly z rozdílného politického zaměření: "Kyjevské vedení není, jak se nesprávně traduje, reakční oproti pokrokovému petrohradskému, oba směry dělí spíše zásadní rozpory v taktice. Petrohradští jsou střízlivější, opatrnější a váhavější, kyjevští v čele s dr. Vondrákem zato vlivem jihu ohnivější, radikálnější, romantičtější, ochotni pracovat ... klást přehnané požadavky."